

Të dhëna bazike të lëndës			
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren		
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit		
Programi studimor:	Menaxhim në agrobiznes		
Titulli i lëndës:	Analiza e Politikave të Bujqësisë dhe Ushqimit		
Niveli:	Master		
Statusi i lëndës:	Obligative (O)		
Viti i studimeve/semestri:	Viti 2 / Semestri 1		
Numri i orëve në javë:	3 + 2		
Vlera në kredi – ECTS:	7		
Koha / lokacioni:	Do të shpallet		
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Dr. Engjell Skreli		
Detajet kontaktuese:	eskreli@ubt.edu.al; +355 692140123		
Përshkrimi i lëndës			
	Moduli ka në qendër ciklin e politikave publike (bujqësore) si dhe instrumente dhe metoda të analizës në çdo fazë të ciklit. Cikli i politikave publike, identifikimi i nevojës për ndërhyrje të qeverisë në fushën e politikave të bujqësisë dhe ushqimit, instrumentet e politikës publike, analiza e grupeve të interesit, analiza kosto-përfitime për vlerësimin e alternativave, metoda e analizës shumëkritishe dhe metoda e vlerësimit të ekspertit në vlerësimin e alternativave, monitorimi i politikës – menaxhimi i bazuar në rezultate, vlerësimi i politikave publike		
Qëllimet e lëndës:			
	Ky kurs do t'u sigurojë studentëve njohuri, shkathtësi dhe kompetenca lidhur me analizën e politikave të bujqësisë dhe ushqimit.		
Rezultatet e pritura të nxënies:			
	Pas përfundimit të kursit, studentët do të kenë njohuri, kuptueshmëri dhe kompetenca të përmirësuara si vijon: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Njohuri mbi ciklin e politikave, defektet e tregut në bujqësi dhe zhvillimin rural si dhe mbi instrumentet e analizës së politikave publike në bujqësi; ▪ Njohuri mbi metodat e vlerësimit të alternativave të politikës; ▪ Njohuri mbi monitorimin dhe vlerësimin e politikave; ▪ Aftësi dhe kapaciteteve mbi analizën e politikave publike në bujqësi; ▪ Shprehje të përmirësuara të shkruarit dhe të komunikuarit të materialeve mbi politikat publike në bujqësi 		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondojë me rezultatet e të nxënësit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej
Ligjërata	3	13	39
Seminare: Ushtrime, diskutime	2	13	26
Kontaktet me mësimdhënësin	1	15	15

(konsultimet)			
Detyra të shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	2	8	16
Projekti i kursit dhe prezentimet	6	6	36
Totali			175
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, diskutime, konsultime, projekte kursi, detyra shtëpie, provimi përfundimtar.		
Metodat e vlerësimit:	Vijueshmëria e rregullt dhe aktive: 10%, Projekti i kursit: 30%, Provimi final: 60%,		
Literatura bazë:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skreli, E. 2006. Politikat e bujqesise dhe ushqimit: Aspekte teorike dhe praktike. Universiteti Bujqesor i Tiranës ▪ Young, E. and Quinn, L. 2002. Writing Effective Public Policy Papers - A Guide for Policy Advisers in Central and Eastern Europe ▪ Bardach, Eugene, and Eric M Patashnik. 2012. A Practical Guide for Policy Analysis: The Eightfold Path to More Effective Problem Solving. CQ press. ▪ Kraft, Michael E, and Scott R Furlong. 2018. Public Policy: Politics, Analysis, and Alternatives. Cq Press. ▪ Patton, Carl, David Saëicki, and Jennifer Clark. 2015. Basic Methods of Policy Analysis and Planning--Pearson EText. Routledge. 		
Literatura shtesë:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Department for Communities and Local Government: London. 2009). Multi-criteria analysis: a manual ▪ DFID. 2002. Tools for Development – A handbook for those involved in development activities; ▪ EC. 2004. Project Cycle Management Guidelines ▪ EC. 2006. Evaluation methods for the European Union’s external assistance - Methodological bases for evaluation ▪ Saaty, T.L. and J.M. Alexander. 1989. Conflict Resolution - The Analytic Hierarchy Process, Praeger, nes York 		
Java			
Java e parë:	Hyrje në përmbajjen e modulit dhe politikat e vlerësimit Programi, njohuritë që do të merren, objektivat që do të realizohen dhe kapacitetet që do të formohen. Detyrimet që duhet të përballohen dhe politikat e vlerësimit		
Java e dytë:	Cikli i politikave Do të diskutohet në një nivel të mjaftueshëm detajesh mbi		

	fazat e ciklit të politikave publike (identifikimin e problemit, analizën e problemit dhe identifikimin e alternativave të politikës, zgjedhjen e alternativës së politikës, përgatitjen e politikës, zbatimin e monitorimin e saj, si dhe vlerësimin e politikës); cikli i politikave publike është një teme fokale, si një “shtrat” mbi të cilin vendoset gjithë arsenalin i instrumenteve të analizës së politikave publike
Java e tretë:	Udhëzime për shkrimin e materialeve për politikën Përshkrimi i komponentëve të një udhëzuesi për shkrimin e materialeve – analizave dhe studimeve - mbi politikën: subjekti dhe audience, skicimi, struktura: hyrje, analiza (kuadri i analizës, alternativat dhe vlerësimi i tyre, alternative e zgjedhur), konkluzione e rekomandime. Tema do të ndihmojnë studentin të kryejë studime dhe analiza mbi politikën dhe tema “ <i>Guide për shkrimin e materialeve për politikën</i> ” do t’i ndihmojë ata të shkruajnë materialin mbi politikën në mënyrë profesionale. Studentet do të kenë si detyrim paraqitjen e detyrës kurse në formën e një materiali mbi politikën.
Java e katërt:	Cikli i politikave; Tregu, shteti dhe instrumentet e politikës Tregu, shteti dhe politika publike; argumentet më të pranuarat të ndërhyrjes së shtetit të tregjeve, përfshirë në tregjet bujqësore; argumente të rëndësishme të ndërhyrjes së shtetit në tregje janë rishpërndarja, konkurrenca jo-perfekte, produktet publike (të klubit, pasuri e përbashkët), eksternalitetet, asimetria e informacionit, etj. Pas kësaj, konsiderohen instrumentet alternative të politikës për çdo mangësi tregu, përfshirë alternativa e tregut të lire, informacioni, edukimi e këshillimi; ndërhyrja direkte, instrumentet ekonomike, rregullimi dhe legjislativi
Java e pestë:	Tregu, shteti dhe instrumentet e politikës Idem
Java e gjashtë:	Konsultimi dhe Analiza e grupeve të interesit Kuptimi i arsyeve të ndërmarrjes së konsultimit; grupet e interesit për politikën; njohja me procedurat e konsultimit (kur, kush, për çfarë, si); njohja me praktiken shqiptare dhe reflektim për hapat që duhen hedhur; Instrumentet e analizës së grupeve të interesit: matrica e analizës së grupeve të interesit, analiza SWOT, diagrama e rrjetës së merimangës, diagrama Venn; shembull mbi matricën e analizës së grupeve të interesit.
Java e shtatë:	Vlerësimi i alternativave përmes analizës përfitimi - Kosto Përmbajtja e analizës përfitimi kosto; identifikimi i kostove

	dhe përfitimeve; vlerësimi i kostove dhe përfitimeve (vlerësimi financiar dhe ekonomik, metodat e vlerësimit për produktet e tregtueshme dhe të patregtueshme, vlerësimi i efekteve jo treg: non-market valuation); llogaritja e vlerës neto prezente, dhe normës së brendshme ekonomike të kthimit; rast studimor: analiza përfitime-kosto për Hazard Analysis in Critical Control Points (HACCP)
Java e tetë:	Vlerësimi i alternativave përmes analizës përfitime - Kosto Idem
Java e nëntë:	Analiza shumë-kritereshe Hapat në një analizë shumë kritereshe: përcaktimi i kontekstit të vendim-marrjes; identifikimi i alternativave; indentifikimi i objektivave dhe kriterëve; përshkrimi i performancës së pritur të çdo alternative sipas çdo kriteri; peshimi i çdo kriteri; kombinimi i vlerave dhe rezultateve të çdo alternative për të arritur në një rezultat përmbljedhës; shqyrtimi i rezultateve dhe zhvillimi i një analize njeshmerie
Java e dhjetë:	Vlerësimi i alternativave të politikës duke përdorur ' <i>expert choice</i> ' Kushtet në të cilat mund/duhet përdorur expert Choice; objektivat/kriteret dhe alternativat në expert choice; procedura e vlerësimit: krahasim në çift i alternativave sipas objektivave; menyrat e hartimit dhe zbatimit të pyetsorit/intervistës; analiza e ndjeshmerisë; menyrat e intergrimit të analizës në raportin e analizës së politikave
Java e njëmbëdhjetë:	Monitorimi i politikave Monitorimi i politikave: treguesit e inputeve, produkteve, rezultateve ndërmjetëse/statusit dhe impaktit, efienca, efektiviteti, impakti dhe relevanca e politikave, përdorimi i rezultateve të monitorimit; treguesit e monitorimit të politikave të zhvillimit rural të BE-së
Java e dymbëdhjetë:	Monitorimi i politikave Idem
Java e trembëdhjetë:	Keshilla mbi prezantimin e projektit Leksioni përqendrohet në keshilla mbi shkrimin dhe prezantimin në power point të detyrës Prezantim në ppt
Java e katërbëdhjetë:	Vlerësimi i politikave Kuptimi i vlerësimit të politikave; vlerësimi: logjika e nderhyrjes dhe treguesit; metodat e vlerësimit të politikave-

	eksperimenti si metode baze per matjen e efektit neto te nderhyrjes; vleresimi i programeve te zhvillimit rural te Be-se: procesi i vleresimit ne BE, detyrat e vleresimit, shembull pyetjesh vleresimi
Java e pesëmbëdhjetë:	Vleresimi i politikave Idem Pwrmbledhje dhe diskutim

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. ▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjeratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. ▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare, ▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studentin duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësimdhënësi. ▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.

Ushtrimet

Plani i dizajnuar i mësim:	
Java	Ushtrimet që do të zhvillohet
Java e parë:	– Diskutim: permbajtja, objektivat dhe rezultatet e te mesuarit – Detyrimet e lendes dhe politika e vleresimit – Diskutim: Projekti i kursit
Java e dytë:	– Diskutim: koncepte te rendesishhme te anaklizes se politikave – Diskutim: Projekti i kursit
Java e tretë:	– Diskutim: Fazat e ciklit te politikave – Diskutim: Dallimi mes alternativave dhe instrumenteve – Ushtrim: Analiza e problemit dhe zhvillimi i alternativave; – Ushtrim: Analiza SWOT dhe PEST dhe zhvillimi i alternativave.
Java e katërt:	– Diskutim: Dallime mes nje sudimi dhe nje analize politikash – Struktura e ne materiali politikash – Keshilla mbi tekniken e shkrimit akademik
Java e pestë:	– Diskutim: argumentet e nderhyrjes se qeverise ne tregje – Ushtrime: produktet publike; eksternalitetet ne bujqesi, asimetria e informacionit dhe information jo perfekt dhe aresye te tjera
Java e gjashtë:	– Diskutim: teorite e sjelljes dhe instrumentet e politikës publike – Diskutim: Mangesite e tregut dhe instrumentet e preferuara sipas mangesive te tregjeve
Java e shtatë:	– Ushtrim: Matrica Interes-Fuqi dhe matrica Qendrim-Aktivitet per analizen e grupeve te interesit

	<ul style="list-style-type: none"> – Diskutim: Instrumente te tjere te analizes se grupeve te interesit (diagrama Venn, Cobweb, etc.)
<i>Java e tetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Diskutim: Hapat e analizes Perfitime Kosto ne per vleresimin e alternativave te politikes publike – Diskutim: Analiza ekonomike dhe analiza financiare - dallimi mes cmimeve ekonomike dhe financiare dhe efektet qe nuk kalojne nga tregu – Ushtrim: llogaritja e cmimeve shoqerore per inputet/produktet e tregtueshme dhe ato jo te tregtueshme
<i>Java e nëntë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Ushtrim: Vleresimi i fekteve qe nuk kalojne nga tregu - vleresimi i kontigjences ne rastin e mjedisit; vleresimi i cmimit hedonik; vlera e jetesn statistikore njerezore, etj. – Disktim: Hapat qe ndiqen ne nje analize shume kritereshe – Disktim: Pema e vlerave te organizates dhe lidhje e tyre me objektivat ne analizen shume kritereshe
<i>Java e dhjetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Disktim: Objektivat dhe kriteret ne analizen shume kritereshe – Disktim: Zhvillimi i alternativave dhe menyra e vleresimit te kritereve dhe alternativave
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Diskutim: Hapat per instalimin dhe perdorimin e "expert choice" – Praktike: Instalimi i programit expert-choise – Praktike me perdorimin e programit "expert choice"
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Praktike me perdorimin e programit "expert choice" per vleresimin e alternativave - projekti i kursit
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Prezantimi i detyres se kursit
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Prezantimi i detyres se kursit
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Prezantimi i detyres se kursit